

Warszawa, dnia 5 kwietnia 2023 r.

Poz. 651

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI¹⁾**

z dnia 30 marca 2023 r.

w sprawie niektórych publicznych placówek systemu oświaty

Na podstawie art. 123 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

**Rozdział 1
Przepis ogólny**

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje i szczegółowe zasady działania publicznych:
 - a) placówek oświatowo-wychowawczych,
 - b) młodzieżowych ośrodków wychowawczych,
 - c) młodzieżowych ośrodków socjoterapii,
 - d) specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych,
 - e) specjalnych ośrodków wychowawczych,
 - f) ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,
 - g) placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania– zwanych dalej „placówkami”;
- 2) warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach;
- 3) warunki i tryb udzielania wychowankom młodzieżowych ośrodków wychowawczych urlopów i przepustek;
- 4) warunki pobytu nieletnich matek i ich dzieci w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz sposób dokumentowania pobytu nieletnich matek i ich dzieci w tych ośrodkach;
- 5) wysokość i zasady odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w placówkach;
- 6) warunki i zasady działania wolontariuszy.

¹⁾ Minister Edukacji i Nauki kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji i Nauki (Dz. U. z 2022 r. poz. 18 i 1842).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 655, 1079, 1116, 1383, 1700, 1730 i 2089 oraz z 2023 r. poz. 185.

Rozdział 2

Placówki oświatowo-wychowawcze

§ 2. Placówkami oświatowo-wychowawczymi są:

- 1) placówki wychowania pozaszkolnego:
 - a) pałace młodzieży,
 - b) młodzieżowe domy kultury,
 - c) międzyszkolne ośrodki sportowe,
 - d) ogniska pracy pozaszkolnej,
 - e) ogrody jordanowskie,
 - f) pozaszkolne placówki specjalistyczne;
- 2) szkolne schroniska młodzieżowe:
 - a) całoroczne,
 - b) sezonowe.

§ 3. 1. Placówka wychowania pozaszkolnego realizuje zadania edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze, profilaktyczne, prozdrowotne, kulturalne, sportowe i rekreacyjne.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, są realizowane przez:

- 1) prowadzenie zajęć wspierających rozwój dzieci i młodzieży, mających na celu:
 - a) rozwijanie zainteresowań, szczególnych uzdolnień, doskonalenie umiejętności oraz pogłębianie wiedzy,
 - b) kształtowanie umiejętności spędzania czasu wolnego,
 - c) kształtowanie poszanowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i innych kultur oraz poczucia własnej tożsamości, w szczególności narodowej, etnicznej i językowej,
 - d) przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym;
- 2) organizowanie:
 - a) imprez kulturalnych, w szczególności przeglądów, wystaw i festiwali,
 - b) wypoczynku, sportu i rekreacji dla dzieci i młodzieży,
 - c) działań alternatywnych wśród dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

3. Zadania, o których mowa w ust. 1, są realizowane w siedzibie placówki wychowania pozaszkolnego lub poza tą siedzibą.

§ 4. 1. W placówce wychowania pozaszkolnego są organizowane zajęcia stałe, okresowe lub okazjonalne, wynikające z potrzeb środowiska lokalnego.

2. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, mogą być organizowane w grupach.

3. Organizację zajęć, o których mowa w ust. 1, i liczbę wychowanków w grupie określa dyrektor placówki wychowania pozaszkolnego w uzgodnieniu z organem prowadzącym placówkę wychowania pozaszkolnego.

4. Organizację zajęć stałych określa się w tygodniowym rozkładzie zajęć placówki wychowania pozaszkolnego.

§ 5. Do zadań szkolnego schroniska młodzieżowego należy:

- 1) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży krajoznawstwa i różnych form turystyki jako aktywnych form wypoczynku;
- 2) prowadzenie poradnictwa i informacji krajoznawczo-turystycznej;
- 3) zapewnienie dzieciom i młodzieży oraz ich opiekunom tanich miejsc noclegowych;
- 4) zapewnienie opieki i wychowania dzieciom i młodzieży przebywającym w szkolnym schronisku młodzieżowym.

§ 6. 1. Szkolne schronisko młodzieżowe posiada:

- 1) powierzchnię mieszkalną nie mniejszą niż:
 - a) 2,5 m² na osobę – przy wyposażeniu w łóżka jednopoziomowe lub tapczany lub
 - b) 1,5 m² na osobę – przy wyposażeniu w łóżka piętrowe;

- 2) pomieszczenia mieszkalne wyposażone w łóżka lub tapczany, kołdry lub koce, bieliznę pościelową, szafy ubraniowe lub wieszaki, stół, krzesła lub taborety, lustro i kosz na śmieci;
- 3) pomieszczenie do przechowywania bagażu i sprzętu turystycznego;
- 4) pomieszczenie do suszenia odzieży;
- 5) ogrzewanie zapewniające utrzymanie w pomieszczeniach temperatury co najmniej 18°C.

2. Szkolne schronisko młodzieżowe:

- 1) całoroczne – jest zlokalizowane w samodzielnym budynku lub w wydzielonej części budynku;
- 2) sezonowe – jest organizowane w pomieszczeniach szkoły lub bursy, o której mowa w § 61.

§ 7. Pora nocna w szkolnym schronisku młodzieżowym trwa od godziny 22.00 do godziny 6.00.

§ 8. 1. Placówka oświatowo-wychowawcza może posiadać filię.

2. Filię tworzy, przekształca i likwiduje organ prowadzący placówkę oświatowo-wychowawczą.

§ 9. 1. Placówka oświatowo-wychowawcza prowadzi działalność przez cały rok kalendarzowy. W organizacji pracy placówki oświatowo-wychowawczej nie przewiduje się ferii szkolnych.

2. Szkolne schronisko młodzieżowe sezonowe prowadzi działalność w niektórych okresach roku kalendarzowego, w tym w okresie ferii szkolnych i w dniach, w których nie odbywają się zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwanej dalej „ustawą”.

Rozdział 3

Młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii

§ 10. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze są prowadzone dla dzieci i młodzieży:

- 1) niedostosowanych społecznie, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i resocjalizacji – jako młodzieżowe ośrodki wychowawcze o charakterze resocjalizacyjno-wychowawczym;
- 2) niedostosowanych społecznie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim lub z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i resocjalizacji – jako młodzieżowe ośrodki wychowawcze o charakterze resocjalizacyjno-rewalidacyjnym.

§ 11. 1. Do zadań młodzieżowego ośrodka wychowawczego należy eliminowanie przejawów niedostosowania społecznego i przygotowanie wychowanków do samodzielnego, odpowiedzialnego i zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi życia po opuszczeniu młodzieżowego ośrodka wychowawczego.

2. W statucie młodzieżowego ośrodka wychowawczego można wskazać szczególne obszary oddziaływań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, wychowawczych lub opiekuńczych kierowanych do wychowanków z określonymi problemami wychowawczymi.

§ 12. 1. Nietletni, wobec którego sąd rodzinny orzekł o umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub o tymczasowym umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, staje się wychowankiem młodzieżowego ośrodka wychowawczego z dniem zawiadomienia dyrektora młodzieżowego ośrodka wychowawczego przez komisję, o której mowa w art. 178 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700 oraz z 2023 r. poz. 289), zwanej dalej „ustawą o nieletnich”, o skierowaniu tego nieletniego do młodzieżowego ośrodka wychowawczego.

2. Za wychowanka młodzieżowego ośrodka wychowawczego uznaje się również nieletniego zwolnionego z młodzieżowego ośrodka wychowawczego, który uzyskał zgodę na pozostanie w tym ośrodku, o której mowa w art. 184 ustawy o nieletnich. Przepisów § 13–15, § 17 ust. 1 i 5, § 25 ust. 3 i 4 oraz § 33 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i 3 nie stosuje się, a przepisy § 16, § 17 ust. 2, 4 i 7, § 18, § 19 i § 26 ust. 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

§ 13. 1. Dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub upoważniony przez niego pracownik pedagogiczny:

- 1) zapoznaje wychowanka z jego prawami i obowiązkami oraz zasadami pobytu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz poucza go o terminie i sposobie składania zażalenia, o którym mowa w art. 107 ust. 1 pkt 21 ustawy o nieletnich, oraz
 - 2) przeprowadza z wychowankiem rozmowę wstępną
- zgodnie z art. 179 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy o nieletnich.

2. Wychowanek młodzieżowego ośrodka wychowawczego potwierdza własnoręcznym podpisem, że zapoznał się z prawami i obowiązkami oraz zasadami pobytu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz że został pouczony o terminie i sposobie składania zażalenia, o którym mowa w art. 107 ust. 1 pkt 21 ustawy o nieletnich. W przypadku odmowy złożenia podpisu przez wychowanka dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub upoważniony przez niego pracownik pedagogiczny, o którym mowa w ust. 1, sporządza adnotację o odmowie, którą dołącza się do indywidualnej teczki wychowanka, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 7 ustawy.

§ 14. 1. Urlop, o którym mowa w art. 180 ust. 1 pkt 1 ustawy o nieletnich, zwany dalej „urlopem”, może być udzielony wychowankowi młodzieżowego ośrodka wychowawczego w dniach, w których w szkole, do której wychowanek uczęszcza, nie odbywają się zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 6 ustawy.

2. Wniosek o wyrażenie przez sędziego rodzinnego zgody na udzielenie wychowankowi młodzieżowego ośrodka wychowawczego urlopu, o którym mowa w art. 180 ust. 1 pkt 1 ustawy o nieletnich, składa dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego, na prośbę wychowanka. Do wniosku dołącza się:

- 1) zgodę organu prowadzącego postępowanie, o której mowa w art. 180 ust. 3 ustawy o nieletnich – w przypadku wychowanka młodzieżowego ośrodka wychowawczego, wobec którego toczy się postępowanie w związku z dopuszczeniem się czynu zabronionego;
- 2) zgodę organu prowadzącego postępowanie, o której mowa w art. 292 ustawy o nieletnich – w przypadku wychowanka młodzieżowego ośrodka wychowawczego, który został tymczasowo umieszczony w młodzieżowym ośrodku wychowawczym;
- 3) informację o porozumieniu z dyrektorem placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorem regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, rodziną zastępczą zawodową, rodziną zastępczą niezawodową albo prowadzącym rodzinny dom dziecka – w przypadku, o którym mowa w art. 180 ust. 4 ustawy o nieletnich.

3. Wychowawca, w porozumieniu z wychowankiem, po uzyskaniu zgody sędziego rodzinnego, o której mowa w art. 180 ust. 1 pkt 1 ustawy o nieletnich, przedstawia dyrektorowi młodzieżowego ośrodka wychowawczego informację zawierającą przebieg podróży wychowanka, określenie miejsca pobytu wychowanka w czasie urlopu i sposobu spędzania urlopu przez wychowanka.

§ 15. 1. Przepustka, o której mowa w art. 180 ust. 1 pkt 2 ustawy o nieletnich, zwana dalej „przepustką”, może być udzielona wychowankowi młodzieżowego ośrodka wychowawczego na okres nie dłuższy niż 5 dni.

2. Pierwsza przepustka może być udzielona wychowankowi młodzieżowego ośrodka wychowawczego po upływie 30-dniowego okresu pobytu wychowanka w młodzieżowym ośrodku wychowawczym.

3. W przypadkach losowych dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego może udzielić wychowankowi przepustki na okres dłuższy niż 5 dni lub udzielić jej przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 2.

4. Przepustka jest udzielana na wniosek wychowanka młodzieżowego ośrodka wychowawczego zaopiniowany przez wychowawcę, o którym mowa w § 26 ust. 4.

5. Informację o przepustce dołącza się do indywidualnej teczki wychowanka, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 7 ustawy.

§ 16. 1. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy zapewnia nieletniej wychowance w okresie ciąży i po urodzeniu dziecka:

- 1) wyżywienie dostosowane do potrzeb wychowanki;
- 2) opiekę i pomoc psychologiczną, w szczególności w zakresie budowania więzi i nawiązywania kontaktów z dzieckiem oraz zaspokajania jego potrzeb.

2. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy wspiera wychowankę będącą nieletnią matką w wykonywaniu pieczy albo uczestniczeniu w sprawowaniu bieżącej pieczy nad dzieckiem i w jego wychowaniu.

§ 17. 1. Dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego, w którym zorganizowano dom dla matki i dziecka, o którym mowa w art. 135 ust. 2 ustawy o nieletnich, zwany dalej „domem dla matki i dziecka”, zawiadamia o przyjęciu dziecka do domu dla matki i dziecka:

- 1) ojca dziecka, jeżeli przysługuje mu władza rodzicielska, albo opiekuna prawnego dziecka;
- 2) sąd opiekuńczy, który wydał postanowienie o umieszczeniu dziecka w domu dla matki i dziecka – w przypadku, o którym mowa w art. 137 ust. 1 ustawy o nieletnich;
- 3) sąd opiekuńczy, który wydał zgodę na przebywanie dziecka z nieletnią matką w domu dla matki i dziecka – w przypadku, o którym mowa w art. 138 ustawy o nieletnich.

2. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy zapewnia wychowankom będącym nieletnimi matkami przyjętym do domu dla matki i dziecka wyposażenie zbliżone do warunków domowych, w szczególności:

- 1) pokoje sypialne dla matek i dzieci;
- 2) salę rekreacyjną dla dzieci;
- 3) pomieszczenie sanitarne dla matek i dzieci.

3. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy zapewnia dziecku przebywającemu w domu dla matki i dziecka wyżywienie dostosowane do wieku i indywidualnych potrzeb dziecka.

4. W przypadku gdy wychowanka będąca nieletnią matką czasowo opuszcza dom dla matki i dziecka w związku z urlopem lub przepustką, opuszcza go wraz z dzieckiem. W uzasadnionych przypadkach dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego, na wniosek wychowanki będącej nieletnią matką, może wyrazić zgodę na pozostawienie dziecka w domu dla matki i dziecka na okres jej pobytu poza domem dla matki i dziecka nie dłuższy niż 24 godziny.

5. W przypadku gdy wychowanka będąca nieletnią matką:

- 1) nie powróciła do młodzieżowego ośrodka wychowawczego albo
- 2) powróciła do młodzieżowego ośrodka wychowawczego bez dziecka, albo
- 3) dokonała ucieczki, o której mowa w art. 87 pkt 12 lit. b i c ustawy o nieletnich, wraz z dzieckiem

– dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego zawiadamia odpowiednio sąd opiekuńczy, który wydał postanowienie o umieszczeniu dziecka w domu dla matki i dziecka, o którym mowa w art. 137 ust. 1 ustawy o nieletnich, albo sąd opiekuńczy, który wydał zgodę na przebywanie dziecka z nieletnią matką w domu dla matki i dziecka, o którym mowa w art. 138 ustawy o nieletnich.

6. W przypadku gdy wychowanka, o której mowa w § 12 ust. 2, powróciła do młodzieżowego ośrodka wychowawczego bez dziecka, dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego podejmuje działania w celu ustalenia miejsca pobytu dziecka.

7. W przypadku okresowej niemożności wykonywania przez wychowankę będącą nieletnią matką pieczy nad dzieckiem albo okresowej niemożności uczestniczenia przez tę wychowankę w sprawowaniu bieżącej pieczy nad dzieckiem, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w § 26 ust. 5, dziecko przebywa pod opieką osoby sprawującej faktyczną pieczę nad dzieckiem lub podmiotu sprawującego instytucjonalną pieczę zastępczą, w której dziecko przebywa.

§ 18. 1. Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy, opracowany dla wychowanki będącej nieletnią matką przyjętej do domu dla matki i dziecka obejmuje dodatkowo zajęcia z zakresu opieki zapewniającej dziecku prawidłowy rozwój psychofizyczny.

2. Zespół, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy, dokonuje wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania wychowanki będącej nieletnią matką przyjętą do domu dla matki i dziecka także w zakresie wywiązywania się z roli rodzicielskiej.

§ 19. 1. W młodzieżowym ośrodku wychowawczym, w którym zorganizowano dom dla matki i dziecka, prowadzi się dokumentację dotyczącą dzieci wychowanek będących nieletnimi matkami:

- 1) księgę ewidencji dzieci;
- 2) akta osobowe dziecka.

2. Do księgi ewidencji dzieci wpisuje się:

- 1) imię i nazwisko dziecka;
- 2) datę i miejsce urodzenia dziecka;
- 3) imiona i nazwiska rodziców dziecka oraz ich adresy zamieszkania, a także imię i nazwisko opiekuna prawnego dziecka oraz jego adres zamieszkania;
- 4) datę przyjęcia dziecka do domu dla matki i dziecka;
- 5) datę i przyczynę skreślenia dziecka z księgi ewidencji dzieci oraz:
 - a) imię i nazwisko osoby, której dziecko zostało przekazane, oraz jej adres zamieszkania albo
 - b) nazwę i adres podmiotu sprawującego instytucjonalną pieczę zastępczą, do którego dziecko zostało przeniesione.

3. Akta osobowe dziecka obejmują:

- 1) odpis skrócony aktu urodzenia dziecka;
- 2) postanowienie sądu opiekuńczego o umieszczeniu dziecka w domu dla matki i dziecka, o którym mowa w art. 137 ust. 1 ustawy o nieletnich;

- 3) zgodę sądu opiekuńczego na przebywanie dziecka z nieletnią matką w domu dla matki i dziecka – w przypadku, o którym mowa w art. 138 ustawy o nieletnich;
- 4) dokumentację związaną z pobytem dziecka w domu dla matki i dziecka.

§ 20. 1. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy prowadzi działania zapobiegające wydarzeniom nadzwyczajnym, o których mowa w art. 87 pkt 12 ustawy o nieletnich.

2. Dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 177 ust. 2 ustawy o nieletnich, niezwłocznie zawiadamia o wydarzeniu nadzwyczajnym oraz o jego przyczynach organ sprawujący nadzór pedagogiczny, organ prowadzący młodzieżowy ośrodek wychowawczy i komisję, o której mowa w art. 178 ust. 1 ustawy o nieletnich.

§ 21. 1. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są prowadzone dla dzieci i młodzieży, którzy:

- 1) z powodu zaburzeń rozwojowych, trudności w uczeniu się i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym są zagrożeni niedostosowaniem społecznym i wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i socjoterapii oraz
- 2) posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym.

2. Pobyt wychowanka w młodzieżowym ośrodku socjoterapii może trwać do czasu ukończenia nauki w szkole wchodzącej w skład tego ośrodka lub w szkole, o której mowa w § 25 ust. 5, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym wychowanek kończy 24. rok życia.

§ 22. 1. Do zadań młodzieżowego ośrodka socjoterapii należy eliminowanie przejawów zaburzeń zachowania oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego, odpowiedzialnego i zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi życia po opuszczeniu młodzieżowego ośrodka socjoterapii.

2. W statucie młodzieżowego ośrodka socjoterapii można wskazać szczególne obszary oddziaływań socjoterapeutycznych, terapeutycznych, wychowawczych lub opiekuńczych kierowanych do wychowanków z określonymi problemami wychowawczymi.

§ 23. 1. Zadania, o których mowa w § 11 ust. 1 i § 22 ust. 1, są realizowane przez:

- 1) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i zainteresowań wychowanków;
- 2) udział wychowanków w zajęciach:
 - a) umożliwiających nabywanie umiejętności życiowych i społecznych ułatwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności po opuszczeniu odpowiednio młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka socjoterapii:
 - resocjalizacyjnych – w przypadku wychowanków niedostosowanych społecznie,
 - socjoterapeutycznych – w przypadku wychowanków zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
 - profilaktyczno-wychowawczych,
 - rewalidacyjnych – w przypadku wychowanków z niepełnosprawnością,
 - innych o charakterze terapeutycznym,
 - b) sportowych, turystycznych i rekreacyjnych, w tym w zajęciach organizowanych na świeżym powietrzu, o ile pozwalają na to warunki atmosferyczne,
 - c) kulturalno-oświatowych,
 - d) rozwijających zainteresowania;
- 3) zapewnienie wsparcia wychowankom w okresie poprzedzającym opuszczenie odpowiednio młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka socjoterapii.

2. Zajęcia resocjalizacyjne, socjoterapeutyczne i profilaktyczno-wychowawcze, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a tiret pierwsze–trzecie, są ukierunkowane w szczególności na:

- 1) wspieranie wychowanków nowo przyjętych;
- 2) rozwijanie mocnych stron i zainteresowań wychowanków odpowiednio do ich możliwości psychofizycznych;
- 3) kształtowanie kompetencji indywidualnych i społecznych wychowanków oraz przygotowanie ich do samodzielnego funkcjonowania w życiu dorosłym i do aktywności zawodowej.

3. Zajęcia sportowe, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, są organizowane w obiektach posiadających warunki odpowiednie do realizacji tych zajęć.

4. Zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są organizowane w siedzibie odpowiednio młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka socjoterapii lub poza tą siedzibą.

5. Nauczyciele, wychowawcy, psycholodzy, pedagodzy i inni specjaliści prowadzący zajęcia z wychowankiem w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii realizują z wychowankiem indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy.

6. Do opracowania i realizowania indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy, dla wychowanka młodzieżowego ośrodka wychowawczego nieposiadającego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego przepisy wydane na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy stosuje się odpowiednio.

7. Wychowawca informuje wychowanka młodzieżowego ośrodka wychowawczego o przebiegu procesu resocjalizacyjnego lub terapeutycznego i możliwości wpływania na jego przebieg.

§ 24. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii organizują pomoc psychologiczno-pedagogiczną i udzielają jej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy, w tym zapewniają wychowankom pomoc w wyborze kierunku kształcenia i zawodu odpowiednio do ich indywidualnych potrzeb.

§ 25. 1. W skład młodzieżowego ośrodka wychowawczego i młodzieżowego ośrodka socjoterapii wchodzi co najmniej szkoła podstawowa specjalna lub szkoła ponadpodstawowa specjalna.

2. Wychowanek młodzieżowego ośrodka wychowawczego i młodzieżowego ośrodka socjoterapii uczęszcza do szkoły funkcjonującej odpowiednio w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub młodzieżowym ośrodku socjoterapii.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 180 ust. 1 pkt 3 ustawy o nieletnich, wychowanek młodzieżowego ośrodka wychowawczego może uczęszczać do szkoły funkcjonującej poza tym ośrodkiem.

4. W przypadku wychowanka młodzieżowego ośrodka wychowawczego, który został tymczasowo umieszczony w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, do wniosku o wyrażenie zgody przez sędziego rodzinnego, o której mowa w art. 180 ust. 1 pkt 3 ustawy o nieletnich, dołącza się zgodę organu prowadzącego postępowanie, o której mowa w art. 292 ustawy o nieletnich.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy, i za zgodą organu prowadzącego młodzieżowy ośrodek socjoterapii, wychowanek młodzieżowego ośrodka socjoterapii może uczęszczać do szkoły ponadpodstawowej funkcjonującej poza tym ośrodkiem.

6. W przypadku gdy w szkole funkcjonującej w młodzieżowym ośrodku wychowawczym albo młodzieżowym ośrodku socjoterapii są wolne miejsca, za zgodą organu prowadzącego odpowiednio młodzieżowy ośrodek wychowawczy lub młodzieżowy ośrodek socjoterapii mogą do niej uczęszczać również uczniowie niebędący wychowankami tych ośrodków posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane odpowiednio ze względu na niedostosowanie społeczne albo zagrożenie niedostosowaniem społecznym.

7. W przypadku połączenia młodzieżowego ośrodka wychowawczego i młodzieżowego ośrodka socjoterapii w zespół placówek, o którym mowa w art. 91 ust. 1 ustawy, w zespole tym może funkcjonować tylko jedna szkoła tego samego typu, w której tworzy się odrębne oddziały dla uczniów odpowiednio niedostosowanych społecznie albo zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

§ 26. 1. Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii jest grupa wychowawcza. Ustalając skład grupy wychowawczej, uwzględnia się specyficzne problemy wychowawcze i indywidualne potrzeby rozwojowe wychowanków.

2. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej wynosi nie więcej niż 12.

3. Liczba wychowanek będących nieletnimi matkami w domu dla matki i dziecka zorganizowanym w młodzieżowym ośrodku wychowawczym wynosi nie więcej niż 6.

4. Grupą wychowawczą opiekuje się wychowawca.

5. Opiekę nad dzieckiem wychowanki młodzieżowego ośrodka wychowawczego, będącej nieletnią matką, w czasie, gdy uczestniczy ona w zajęciach edukacyjnych, praktycznej nauce zawodu lub w zajęciach, o których mowa w § 23 ust. 1 pkt 2, lub w czasie jej pobytu poza domem dla matki i dziecka bez dziecka, zgodnie z § 17 ust. 4, sprawuje osoba, która daje rękojmię należytego sprawowania opieki nad dzieckiem i spełnia wymagania określone w art. 39 ust. 1 pkt 6 i 7 oraz ust. 2 i 2b ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204).

§ 27. 1. W młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii, w zależności od potrzeb wychowanków, tworzy się grupy usamodzielnienia.

2. Grupą usamodzielnienia opiekuje się wychowawca wyznaczony przez dyrektora odpowiednio młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka socjoterapii.

3. W grupie usamodzielnienia wychowanek jest przygotowywany do radzenia sobie w codziennym życiu, w szczególności umożliwia mu się nabycie umiejętności:

- 1) samodzielnego przygotowywania posiłków;
- 2) posługiwania się podstawowym sprzętem AGD;
- 3) dbania o porządek;
- 4) załatwiania spraw w urzędach i innych instytucjach;
- 5) funkcjonowania na rynku pracy, w tym samokształcenia, podnoszenia kwalifikacji i rozwijania zainteresowań;
- 6) radzenia sobie w sytuacjach trudnych i rozwiązywania konfliktów.

§ 28. 1. W młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii zatrudnia się psychologów i pedagogów, a także, w zależności od potrzeb, innych specjalistów oraz osoby prowadzące zajęcia, o których mowa w § 23 ust. 1 pkt 2 lit. b–d.

2. Psychologa w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii zatrudnia się w wymiarze nie niższym niż 1 etat. Dopuszcza się zatrudnienie więcej niż jednego psychologa w łącznym wymiarze odpowiadającym co najmniej 1 etatowi.

3. Pedagoga w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii zatrudnia się w wymiarze nie niższym niż 1 etat. Dopuszcza się zatrudnienie więcej niż jednego pedagoga w łącznym wymiarze odpowiadającym co najmniej 1 etatowi.

4. W przypadku gdy liczba wychowanków w młodzieżowym ośrodku wychowawczym przekracza 36, wymiar etatu, o którym mowa w ust. 2 i 3, zwiększa się co najmniej o 1/3 na każdych kolejnych 12 wychowanków.

5. W przypadku gdy liczba wychowanków w młodzieżowym ośrodku socjoterapii przekracza 36, wymiar etatu, o którym mowa w ust. 2 i 3, zwiększa się co najmniej o 1/4 na każdych kolejnych 12 wychowanków.

§ 29. 1. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniają wychowankom całodobową opiekę. W uzasadnionych przypadkach może funkcjonować młodzieżowy ośrodek socjoterapii, który nie zapewnia całodobowej opieki.

2. Pora nocna w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii trwa od godziny 22.00 do godziny 6.00.

3. Opieka w porze nocnej jest sprawowana w sposób zapewniający nadzór nad wychowankami i ich bezpieczeństwo.

4. Opiekę w porze nocnej sprawują co najmniej dwie osoby, w tym co najmniej jeden wychowawca.

5. W przypadku gdy w młodzieżowym ośrodku wychowawczym przebywa więcej niż 36 wychowanków, liczbę osób sprawujących opiekę w porze nocnej zwiększa się co najmniej o jedną osobę na każdych kolejnych 36 wychowanków.

6. W przypadku gdy w młodzieżowym ośrodku socjoterapii przebywa więcej niż 48 wychowanków, liczbę osób sprawujących opiekę w porze nocnej zwiększa się co najmniej o jedną osobę na każdych kolejnych 48 wychowanków.

7. Od zwiększenia liczby osób sprawujących opiekę w porze nocnej, o którym mowa w ust. 5 i 6, można odstąpić, jeżeli usytuowanie pokoi mieszkalnych wychowanków pozwala zapewnić nadzór nad wychowankami i ich bezpieczeństwo.

§ 30. 1. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniają pokoje mieszkalne przeznaczone dla nie więcej niż 4 wychowanków, urządzone we współpracy z wychowankami, zgodnie z ich potrzebami rozwojowymi i możliwościami psychofizycznymi. Pokoje mieszkalne są wyposażone co najmniej w:

- 1) łóżka lub tapczany, poduszki, kołdry i bieliznę pościelową;
- 2) szafkę do przechowywania rzeczy osobistych – osobną dla każdego wychowanka;
- 3) szafy ubraniowe.

2. W młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii znajdują się:

- 1) pomieszczenia rekreacyjno-wypoczynkowe odpowiednie do potrzeb grup wychowawczych;
- 2) pomieszczenie umożliwiające organizację spotkań całej społeczności odpowiednio młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka socjoterapii;
- 3) odpowiednio wyposażone pomieszczenia do prowadzenia zajęć, o których mowa w § 23 ust. 1 pkt 2, i do indywidualnej pracy z wychowankiem;
- 4) miejsce umożliwiające samodzielne przygotowywanie posiłków przez wychowanków, posiadające odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności;
- 5) pokój dla chorych;
- 6) miejsce umożliwiające wychowankom samodzielne pranie i suszenie rzeczy osobistych;
- 7) łazienki i toalety umożliwiające korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zachowanie zasad higieny.

§ 31. 1. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii:

- 1) zapewniają odpowiednie warunki umożliwiające wychowankom kontakt z osobami spoza odpowiednio młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka socjoterapii, z poszanowaniem prywatności wychowanków;
- 2) współpracują z rodzicami wychowanka.

2. W przypadku gdy częstotliwość i jakość kontaktów wychowanka młodzieżowego ośrodka socjoterapii z rodzicami wskazuje na trwałą przeszkodę w wykonywaniu władzy rodzicielskiej lub na rażące zaniedbywanie przez rodziców obowiązków wobec dziecka, młodzieżowy ośrodek socjoterapii występuje do sądu opiekuńczego o zbadanie sytuacji dziecka.

3. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii współpracują z ośrodkami pomocy społecznej, centrami usług społecznych – w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) – i powiatowymi centrami pomocy rodzinie w celu zapewnienia usamodzielniającym się wychowankom pomocy, o której mowa w art. 88 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.³⁾), oraz w zakresie wynikającym z innych potrzeb rodziny wychowanka.

§ 32. Dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego i młodzieżowego ośrodka socjoterapii co najmniej dwa razy w roku ocenia:

- 1) efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej ośrodka prowadzonej odpowiednio w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii;
- 2) poziom bezpieczeństwa wychowanków odpowiednio w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii.

§ 33. 1. Zespół, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy:

- 1) co najmniej dwa razy w roku ocenia zasadność dalszego pobytu wychowanka w młodzieżowym ośrodku wychowawczym albo młodzieżowym ośrodku socjoterapii, w tym ocenia efekty zastosowanych dotychczas wobec wychowanka działań odpowiednio resocjalizacyjnych, socjoterapeutycznych, rewalidacyjnych, terapeutycznych i edukacyjnych;
- 2) ustala, na wniosek rodziców wychowanka albo na wniosek pełnoletniego wychowanka, zakres współpracy młodzieżowego ośrodka wychowawczego albo młodzieżowego ośrodka socjoterapii:
 - a) z wychowankiem i jego rodziną po opuszczeniu przez wychowanka odpowiednio młodzieżowego ośrodka wychowawczego albo młodzieżowego ośrodka socjoterapii lub
 - b) ze szkołą, do której wychowanek będzie uczęszczał po opuszczeniu odpowiednio młodzieżowego ośrodka wychowawczego albo młodzieżowego ośrodka socjoterapii.

2. W przypadku gdy w wyniku oceny, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie stwierdzono zasadności dalszego pobytu wychowanka w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, dyrektor tego ośrodka informuje o tym rodziców wychowanka.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2270, z 2022 r. poz. 1, 66, 1079, 1692, 1700, 1812, 1967, 2127, 2140 i 2754 oraz z 2023 r. poz. 185 i 535.

3. W przypadku gdy w wyniku oceny, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie stwierdzono zasadności dalszego pobytu wychowanka w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, dyrektor tego ośrodka może złożyć wniosek o uchYLENIE lub zmianę środka wychowawczego. Do wniosku dołącza się informację o efektach zastosowanych dotychczas działań resocjalizacyjnych, edukacyjnych lub terapeutycznych i o zaobserwowanych zmianach w postępowaniu wychowanka, które uzasadniają przypuszczenie o prawidłowym uczestnictwie wychowanka w życiu społecznym.

4. W przypadku gdy w wyniku oceny, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie stwierdzono zasadności dalszego pobytu wychowanka w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, dyrektor tego ośrodka informuje o tym rodziców wychowanka albo pełnoletniego wychowanka.

§ 34. 1. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy prowadzi działalność przez cały rok kalendarzowy. W organizacji pracy młodzieżowego ośrodka wychowawczego nie przewiduje się ferii szkolnych.

2. Młodzieżowy ośrodek socjoterapii prowadzi działalność przez cały rok szkolny. W organizacji pracy młodzieżowego ośrodka socjoterapii przewiduje się ferie szkolne.

3. Młodzieżowy ośrodek socjoterapii, za zgodą organu prowadzącego ten ośrodek, może prowadzić działalność również w okresie zimowej lub wiosennej przerwy świątecznej lub w okresie ferii szkolnych.

§ 35. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii współpracują ze szkołami ogólnodostępnymi w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów dydaktyczno-wychowawczych uczniów niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym uczęszczających do tych szkół.

Rozdział 4

Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i specjalne ośrodki wychowawcze

§ 36. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są prowadzone dla dzieci i młodzieży:

- 1) niesłyszących i słabosłyszących;
- 2) niewidomych i słabowidzących;
- 3) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją;
- 4) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym;
- 5) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera;
- 6) z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

§ 37. 1. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są prowadzone dla dzieci i młodzieży, którzy:

- 1) wymagają stosowania specjalnych oddziaływań wychowawczych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zajęć rewalidacyjnych oraz
- 2) posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, o której mowa w § 36, i którzy z powodu tej niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do szkoły w miejscu zamieszkania.

2. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze mogą być również prowadzone dla dzieci, które:

- 1) wymagają stosowania specjalnych oddziaływań wychowawczych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zajęć rewalidacyjnych oraz
- 2) posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, o której mowa w § 36, i które z powodu tej niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola w miejscu zamieszkania.

3. Pobyt wychowanka w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym może trwać do czasu zakończenia wychowania przedszkolnego lub ukończenia nauki w szkole wchodzącej w skład tego ośrodka lub w szkole, o której mowa w § 40 ust. 4, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym wychowanek kończy 24. rok życia.

§ 38. Specjalne ośrodki wychowawcze są prowadzone dla dzieci i młodzieży:

- 1) niesłyszących i słabosłyszących;
- 2) niewidomych i słabowidzących;
- 3) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją;
- 4) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym;
- 5) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera;
- 6) z niepełnosprawnościami sprzężonymi;
- 7) zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

§ 39. 1. Specjalne ośrodki wychowawcze są prowadzone dla dzieci i młodzieży, którzy:

- 1) wymagają stosowania specjalnych oddziaływań wychowawczych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz odpowiednio zajęć rewalidacyjnych lub oddziaływań socjoterapeutycznych oraz
- 2) posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, o której mowa w § 38 pkt 1–6, lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym oraz którzy z powodu tej niepełnosprawności lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym nie mogą uczęszczać do szkoły w miejscu zamieszkania.

2. W uzasadnionych przypadkach dzieci i młodzież, o których mowa w ust. 1, mogą uczęszczać do specjalnego ośrodka wychowawczego w miejscu zamieszkania.

3. Wychowankami specjalnego ośrodka wychowawczego są dzieci i młodzież uczęszczający do szkoły podstawowej lub szkoły ponadpodstawowej, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym wychowanek kończy:

- 1) 24. rok życia – w przypadku wychowanków z niepełnosprawnością;
- 2) 21. rok życia – w przypadku wychowanków zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

4. Specjalny ośrodek wychowawczy zapewnia wychowankom warunki do spełniania obowiązku szkolnego i obowiązku nauki poza tym ośrodkiem.

§ 40. 1. W skład specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego wchodzi co najmniej szkoła podstawowa specjalna lub szkoła ponadpodstawowa specjalna.

2. W skład specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego może również wchodzić przedszkole specjalne.

3. Wychowanek specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego uczęszcza do szkoły funkcjonującej w tym ośrodku albo przedszkola funkcjonującego w tym ośrodku, jeżeli takie przedszkole zostało utworzone.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy, i za zgodą organu prowadzącego specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, wychowanek tego ośrodka może uczęszczać do szkoły ponadpodstawowej funkcjonującej poza tym ośrodkiem.

5. W przypadku gdy w przedszkolu lub szkole funkcjonujących w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym są wolne miejsca, za zgodą organu prowadzącego specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy mogą do tego przedszkola lub tej szkoły uczęszczać również uczniowie niebędący wychowankami tego ośrodka posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, o której mowa w § 36.

6. W przypadku gdy w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym są wolne miejsca, za zgodą organu prowadzącego ten ośrodek w zajęciach, o których mowa w § 41 ust. 1 pkt 3, mogą uczestniczyć dzieci i młodzież niebędący wychowankami tego ośrodka posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, o której mowa w § 36, lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.

§ 41. 1. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy i specjalny ośrodek wychowawczy:

- 1) rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne, możliwości psychofizyczne i zainteresowania wychowanków;
- 2) na bieżąco monitorują poziom bezpieczeństwa wychowanków i efekty podejmowanych działań, w szczególności wychowawczych;
- 3) zapewniają udział wychowanków w zajęciach:
 - a) umożliwiających nabywanie umiejętności życiowych i społecznych ułatwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności po opuszczeniu odpowiednio specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego lub specjalnego ośrodka wychowawczego:
 - rewalidacyjnych,
 - profilaktyczno-wychowawczych,
 - innych o charakterze terapeutycznym,
 - b) sportowych, turystycznych i rekreacyjnych, w tym w zajęciach organizowanych na świeżym powietrzu, o ile pozwalają na to warunki atmosferyczne,
 - c) kulturalno-oświatowych,
 - d) rozwijających zainteresowania;
- 4) wspierają wychowanków w okresie poprzedzającym opuszczenie odpowiednio specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego lub specjalnego ośrodka wychowawczego.

2. Zajęcia rewalidacyjne i profilaktyczno-wychowawcze, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a tiret pierwsze i drugie, są ukierunkowane w szczególności na:

- 1) wspieranie wychowanków nowo przyjętych;
- 2) rozwijanie mocnych stron i zainteresowań wychowanków odpowiednio do ich możliwości psychofizycznych;
- 3) kształtowanie kompetencji indywidualnych i społecznych wychowanków oraz przygotowanie ich do samodzielnego funkcjonowania w życiu dorosłym i do aktywności zawodowej.

3. Zajęcia sportowe, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b, są organizowane w obiektach posiadających warunki odpowiednie do realizacji tych zajęć.

4. Zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 3, są organizowane w siedzibie odpowiednio specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego lub specjalnego ośrodka wychowawczego lub poza tą siedzibą.

5. Nauczyciele, wychowawcy, psycholodzy, pedagodzy i inni specjaliści prowadzący zajęcia z wychowankiem w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i specjalnym ośrodku wychowawczym realizują z wychowankiem indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy.

§ 42. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy i specjalny ośrodek wychowawczy organizują pomoc psychologiczno-pedagogiczną i udzielają jej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy, w tym zapewniają wychowankom pomoc w wyborze kierunku kształcenia i zawodu odpowiednio do ich indywidualnych potrzeb.

§ 43. 1. Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i specjalnym ośrodku wychowawczym jest grupa wychowawcza, w skład której wchodzi wychowankowie w zbliżonym wieku. Ustalając skład grupy wychowawczej, uwzględnia się indywidualne potrzeby rozwojowe wychowanków.

2. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej w:

- 1) specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym – odpowiada liczbie uczniów w oddziale dla uczniów z określonym rodzajem niepełnosprawności odpowiednio przedszkola specjalnego lub szkoły specjalnej określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 111 ustawy;
- 2) specjalnym ośrodku wychowawczym – wynosi nie więcej niż 12.

3. Grupą wychowawczą opiekuje się wychowawca.

4. W specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i specjalnym ośrodku wychowawczym można zatrudnić, za zgodą organu prowadzącego odpowiednio specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy lub specjalny ośrodek wychowawczy, pomoc wychowawcy do opieki nad grupą wychowawczą.

5. W specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym zatrudnia się pomoc wychowawcy do opieki nad grupą wychowawczą, w skład której wchodzi uczęszczający do przedszkola lub klas I–IV szkoły podstawowej wychowankowie z:

- 1) niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym;
- 2) niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją;
- 3) autyzmem, w tym z zespołem Aspergera;
- 4) niepełnosprawnościami sprzężonymi.

§ 44. 1. W specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym zatrudnia się psychologów i pedagogów, a także, w zależności od potrzeb, innych specjalistów oraz osoby prowadzące zajęcia, o których mowa w § 41 ust. 1 pkt 3 lit. b–d.

2. Psychologa w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym zatrudnia się w wymiarze nie niższym niż 1 etat. Dopuszcza się zatrudnienie więcej niż jednego psychologa w łącznym wymiarze odpowiadającym co najmniej 1 etatowi.

3. Pedagoga w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym zatrudnia się w wymiarze nie niższym niż 1 etat. Dopuszcza się zatrudnienie więcej niż jednego pedagoga w łącznym wymiarze odpowiadającym co najmniej 1 etatowi.

4. W przypadku gdy liczba wychowanków w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym przekracza 36, wymiar etatu, o którym mowa w ust. 2 i 3, zwiększa się co najmniej o 1/4 na każdych kolejnych 12 wychowanków.

§ 45. W specjalnym ośrodku wychowawczym zatrudnia się, w zależności od potrzeb, psychologa, pedagoga i innych specjalistów oraz osoby prowadzące zajęcia, o których mowa w § 41 ust. 1 pkt 3 lit. b–d.

§ 46. 1. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy i specjalny ośrodek wychowawczy zapewniają wychowankom całodobową opiekę.

2. Pora nocna w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i specjalnym ośrodku wychowawczym trwa od godziny 22.00 do godziny 6.00.

3. Opieka w porze nocnej jest sprawowana w sposób zapewniający nadzór nad wychowankami i ich bezpieczeństwo.

4. Opiekę w porze nocnej sprawują co najmniej dwie osoby.

5. W przypadku gdy w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym lub specjalnym ośrodku wychowawczym przebywa więcej niż 48 wychowanków, liczbę osób sprawujących opiekę w porze nocnej zwiększa się co najmniej o jednego wychowawcę na każdych kolejnych 48 wychowanków.

6. Od zwiększenia liczby osób sprawujących opiekę w porze nocnej, o którym mowa w ust. 5, można odstąpić, jeżeli usytuowanie pokoi mieszkalnych wychowanków pozwala zapewnić nadzór nad wychowankami i ich bezpieczeństwo.

§ 47. 1. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy i specjalny ośrodek wychowawczy zapewniają pokoje mieszkalne przeznaczone dla nie więcej niż 4 wychowanków, urządzone we współpracy z wychowankami, zgodnie z ich potrzebami rozwojowymi i możliwościami psychofizycznymi. Pokoje mieszkalne są wyposażone co najmniej w:

- 1) łóżka lub tapczany, poduszki, kołdry i bieliznę pościelową;
- 2) szafkę do przechowywania rzeczy osobistych – osobną dla każdego wychowanka;
- 3) szafy ubraniowe.

2. W specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i specjalnym ośrodku wychowawczym znajdują się:

- 1) pomieszczenia rekreacyjno-wypoczynkowe odpowiednie do potrzeb grup wychowawczych;
- 2) pomieszczenie umożliwiające organizację spotkań całej społeczności odpowiednio specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego lub specjalnego ośrodka wychowawczego;
- 3) odpowiednio wyposażone pomieszczenia do prowadzenia zajęć, o których mowa w § 41 ust. 1 pkt 3, i do indywidualnej pracy z wychowankiem;
- 4) miejsce umożliwiające samodzielne przygotowywanie posiłków przez wychowanków, posiadające odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności;
- 5) pokój dla chorych;
- 6) miejsce umożliwiające wychowankom samodzielne pranie i suszenie rzeczy osobistych;
- 7) łazienki i toalety umożliwiające korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zachowanie zasad higieny.

§ 48. 1. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy i specjalny ośrodek wychowawczy:

- 1) zapewniają odpowiednie warunki umożliwiające wychowankom kontakt z osobami spoza odpowiednio specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego lub specjalnego ośrodka wychowawczego, z poszanowaniem prywatności wychowanków;
- 2) współpracują z rodzicami wychowanka.

2. W przypadku gdy częstotliwość i jakość kontaktów wychowanka z rodzicami wskazuje na trwałą przeszkodę w wykonywaniu władzy rodzicielskiej lub na rażące zaniedbywanie przez rodziców obowiązków wobec dziecka, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy i specjalny ośrodek wychowawczy występują do sądu opiekuńczego o zbadanie sytuacji dziecka.

3. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy i specjalny ośrodek wychowawczy współpracują z ośrodkami pomocy społecznej, centrami usług społecznych – w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – i powiatowymi centrami pomocy rodzinie w celu zapewnienia usamodzielniającym się wychowankom pomocy, o której mowa w art. 88 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, oraz w zakresie wynikającym z innych potrzeb rodziny wychowanka.

§ 49. Dyrektor specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego i specjalnego ośrodka wychowawczego co najmniej dwa razy w roku ocenia:

- 1) efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej prowadzonej odpowiednio w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i specjalnym ośrodku wychowawczym;
- 2) poziom bezpieczeństwa wychowanków odpowiednio w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i specjalnym ośrodku wychowawczym.

§ 50. 1. Zespół, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy:

- 1) co najmniej dwa razy w roku ocenia zasadność dalszego pobytu wychowanka w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym albo specjalnym ośrodku wychowawczym, w tym ocenia efekty zastosowanych dotychczas wobec wychowanka działań rewalidacyjnych, edukacyjnych lub terapeutycznych;
- 2) ustala, na wniosek rodziców wychowanka albo na wniosek pełnoletniego wychowanka:
 - a) zakres współpracy specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego albo specjalnego ośrodka wychowawczego z wychowankiem i jego rodziną po opuszczeniu przez wychowanka odpowiednio specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego lub specjalnego ośrodka wychowawczego,
 - b) zakres współpracy specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego ze szkołą, do której wychowanek będzie uczęszczał po opuszczeniu specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego.

2. W przypadku gdy w wyniku oceny, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie stwierdzono zasadności dalszego pobytu wychowanka w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym lub specjalnym ośrodku wychowawczym, dyrektor tego ośrodka informuje o tym rodziców wychowanka albo pełnoletniego wychowanka.

§ 51. 1. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy i specjalny ośrodek wychowawczy prowadzą działalność przez cały rok szkolny. W organizacji pracy specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego i specjalnego ośrodka wychowawczego przewiduje się ferie szkolne.

2. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy i specjalny ośrodek wychowawczy, za zgodą organu prowadzącego, mogą prowadzić działalność również w okresie zimowej lub wiosennej przerwy świątecznej lub w okresie ferii szkolnych.

3. Wychowankowie poniżej 10. roku życia mogą przebywać w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym w okresie, o którym mowa w ust. 2, jedynie w przypadkach uzasadnionych sytuacją rodzinną.

§ 52. 1. Specjalny ośrodek wychowawczy współpracuje ze szkołą, do której uczęszcza wychowanek, w zakresie opracowywania i realizowania indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy, w szczególności w zakresie zajęć rewalidacyjnych lub socjoterapeutycznych i oddziaływań wychowawczych.

2. Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy współpracuje ze szkołami ogólnodostępnymi w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów dydaktyczno-wychowawczych uczniów z niepełnosprawnością uczęszczających do tych szkół.

Rozdział 5

Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze

§ 53. 1. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze umożliwiają dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

2. Wychowankami ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych są dzieci i młodzież z:

- 1) niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim posiadający orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;
- 2) niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

3. Dzieci i młodzież, o których mowa w ust. 2 pkt 1, są przyjmowani do ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych nie wcześniej niż od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 3. rok życia. Pobyt wychowanka w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym trwa nie dłużej niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym wychowanek kończy 25. rok życia.

4. Dzieci i młodzież, o których mowa w ust. 2 pkt 2, są przyjmowani do ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych nie wcześniej niż od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 3. rok życia. W szczególnie uzasadnionych przypadkach do ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego może być przyjęte dziecko, które ukończyło 2,5 roku życia. Pobyt wychowanka w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym trwa nie dłużej niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym wychowanek kończy 24. rok życia.

§ 54. 1. Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy zapewnia wychowankom, o których mowa w § 53 ust. 2 pkt 1, udział w zajęciach:

- 1) rewalidacyjno-wychowawczych, prowadzonych indywidualnie lub w zespołach;
- 2) terapeutycznych i usprawniających ruchowo, dostosowanych do potrzeb wychowanków;
- 3) rekreacyjnych.

2. Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy zapewnia wychowankom, o których mowa w § 53 ust. 2 pkt 2:

- 1) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i zainteresowań wychowanków;
- 2) udział w zajęciach:
 - a) umożliwiających nabywanie umiejętności życiowych i społecznych ułatwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym:
 - rewalidacyjnych,
 - profilaktyczno-wychowawczych,
 - innych o charakterze terapeutycznym,
 - b) sportowych, turystycznych, rekreacyjnych i kulturalno-oświatowych, z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych wychowanków,
 - c) rozwijających zainteresowania;
- 3) realizację odpowiednio podstawy programowej wychowania przedszkolnego i podstawy programowej kształcenia ogólnego.

3. Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną i udziela jej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy.

4. Nauczyciele, wychowawcy, psycholodzy, pedagodzy i inni specjaliści prowadzący zajęcia z wychowankiem w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym realizują z wychowankiem:

- 1) indywidualny program zajęć, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123) – w przypadku wychowanka, o którym mowa w § 53 ust. 2 pkt 1;
- 2) indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy – w przypadku wychowanka, o którym mowa w § 53 ust. 2 pkt 2.

§ 55. 1. Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym jest grupa wychowawcza, w skład której wchodzi wychowankowie w zbliżonym wieku. Ustalając skład grupy wychowawczej, uwzględnia się indywidualne potrzeby rozwojowe wychowanków.

2. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej wynosi w przypadku wychowanków z:

- 1) niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim – nie więcej niż 4;
- 2) niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna – nie więcej niż 8;
- 3) niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, a drugą niepełnosprawnością jest autyzm, w tym zespół Aspergera – nie więcej niż 4.

3. Grupą wychowawczą opiekuje się wychowawca.

4. W ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym zatrudnia się pomoc wychowawcy do opieki nad grupą wychowawczą.

§ 56. W ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym zatrudnia się, w zależności od potrzeb, psychologa, pedagoga lub innych specjalistów.

§ 57. Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy zapewnia odpowiednio wyposażone pomieszczenia do prowadzenia zajęć i indywidualnej pracy z wychowankiem.

§ 58. 1. Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy współpracuje z rodzicami wychowanków w zakresie realizacji działań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych.

2. W przypadku gdy częstotliwość i jakość kontaktów wychowanka z rodzicami wskazuje na trwałą przeszkodę w wykonywaniu władzy rodzicielskiej lub na rażące zaniedbywanie przez rodziców obowiązków wobec dziecka, ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy występuje do sądu opiekuńczego o zbadanie sytuacji dziecka.

§ 59. 1. Zespół, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy:

- 1) co najmniej dwa razy w roku ocenia zasadność dalszego pobytu wychowanka w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym, w tym ocenia efekty zastosowanych dotychczas wobec wychowanka działań rewalidacyjnych, edukacyjnych lub terapeutycznych;

- 2) ustala, na wniosek rodziców wychowanka albo na wniosek pełnoletniego wychowanka:
 - a) zakres współpracy ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego z wychowankiem i jego rodziną po opuszczeniu przez wychowanka tego ośrodka,
 - b) zakres współpracy ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego ze szkołą, do której wychowanek będzie uczęszczał po opuszczeniu ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego.

2. W przypadku gdy w wyniku oceny, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie stwierdzono zasadności dalszego pobytu wychowanka w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym, dyrektor tego ośrodka informuje o tym rodziców wychowanka albo pełnoletniego wychowanka.

§ 60. 1. Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy prowadzi działalność przez cały rok szkolny, z wyjątkiem sobót i dni ustawowo wolnych od pracy. W organizacji pracy ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego przewiduje się ferie szkolne.

2. Czas pracy ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego wynosi nie mniej niż 8 godzin dziennie.

3. Czas pracy ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego i organizację zajęć określa dyrektor ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego w uzgodnieniu z organem prowadzącym ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy.

Rozdział 6

Placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania

§ 61. Placówkami zapewniającymi opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania są bursy i domy wczasów dziecięcych.

§ 62. Bursa zapewnia opiekę i wychowanie uczniom klas VII i VIII szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży i szkół ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży oraz szkół artystycznych, w tym uczniom wymagającym stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych, w wieku do 24. roku życia.

§ 63. Bursa zapewnia wychowankom:

- 1) całodobową opiekę;
- 2) warunki do nauki;
- 3) pomoc w nauce;
- 4) warunki do rozwijania zainteresowań i szczególnych uzdolnień;
- 5) warunki umożliwiające uczestnictwo w kulturze, sporcie i turystyce.

§ 64. Bursa realizuje zadania we współpracy z rodzicami wychowanka, szkołą, do której uczęszcza wychowanek, i z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym z poradniami specjalistycznymi.

§ 65. 1. W bursie działa zespół wychowawczy do spraw okresowej oceny sytuacji wychowanków powoływany przez dyrektora bursy.

2. Do zadań zespołu wychowawczego należy w szczególności:

- 1) diagnozowanie problemów wychowawczych wychowanków;
- 2) opracowanie planu wychowawczego na dany rok szkolny;
- 3) dokonywanie okresowej analizy i oceny skuteczności podejmowanych działań wychowawczych;
- 4) doskonalenie metod pracy wychowawczej.

3. W skład zespołu wychowawczego wchodzi:

- 1) dyrektor bursy lub upoważniona przez niego osoba – jako przewodniczący zespołu;
- 2) wychowawca;
- 3) w miarę potrzeb i możliwości – pedagog lub psycholog i inni specjaliści.

§ 66. 1. Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w bursie jest grupa wychowawcza.

2. Liczbę wychowanków w grupie wychowawczej określa dyrektor bursy w uzgodnieniu z organem prowadzącym bursę.

3. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej obejmującej wyłącznie wychowanków wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania odpowiada liczbie uczniów w oddziale dla uczniów z określonym rodzajem niepełnosprawności szkoły specjalnej określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 111 ustawy.

4. Dopuszcza się tworzenie grup wychowawczych integracyjnych, w których liczba wychowanków wynosi nie więcej niż 20, w tym nie więcej niż 5 wychowanków z niepełnosprawnością.

5. Grupą wychowawczą opiekuje się wychowawca.

§ 67. Wymiar zajęć opiekuńczych i wychowawczych z jedną grupą wychowawczą w bursie określa tygodniowy rozkład zajęć opracowany przez dyrektora bursy w uzgodnieniu z organem prowadzącym bursę.

§ 68. 1. Pora nocna w bursie trwa od godziny 22.00 do godziny 6.00.

2. Opieka w porze nocnej jest sprawowana w sposób zapewniający nadzór nad wychowankami i ich bezpieczeństwo.

3. Opiekę w porze nocnej sprawuje wychowawca. W uzasadnionych przypadkach opiekę w porze nocnej może sprawować osoba niebędąca wychowawcą wyznaczona przez dyrektora bursy.

§ 69. Do uczniów szkół policealnych i policealnych szkół artystycznych oraz słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych:

- 1) przepisy § 63 i § 64 stosuje się odpowiednio;
- 2) nie stosuje się przepisów § 65–68.

§ 70. 1. Bursa prowadzi działalność przez cały rok szkolny. W organizacji pracy bursy przewiduje się ferie szkolne.

2. Bursa, za zgodą organu prowadzącego, może prowadzić działalność również w okresie ferii szkolnych, zapewniając wychowankom zajęcia opiekuńcze i wychowawcze.

§ 71. 1. Dom wczasów dziecięcych jest placówką przeznaczoną do okresowego pobytu dzieci i młodzieży w celu organizowania i prowadzenia kształcenia dzieci i młodzieży lub wspierania i uzupełniania tego kształcenia, połączonego z jednoczesnym wspieraniem ich fizycznego i psychicznego rozwoju oraz wzmocnieniem ogólnej kondycji psychofizycznej i kształtowaniem zachowań prozdrowotnych, z wykorzystaniem lokalnych warunków klimatycznych.

2. Dom wczasów dziecięcych prowadzi działalność dla uczniów szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży, liceów ogólnokształcących dla dzieci i młodzieży, techników, branżowych szkół I stopnia i szkół specjalnych przysposabiających do pracy.

§ 72. Do zadań domu wczasów dziecięcych należy w szczególności organizowanie:

- 1) zajęć edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i specjalistycznych;
- 2) zajęć mających na celu rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków;
- 3) aktywnych form wypoczynku.

§ 73. 1. Wychowankami domu wczasów dziecięcych są dzieci i młodzież przebywający w domu wczasów dziecięcych w celu, o którym mowa w § 71 ust. 1, i niekorzystający z pobytu w domu wczasów dziecięcych w ramach:

- 1) wypoczynku, o którym mowa w art. 92a–92t ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230);
- 2) krajoznawstwa i turystyki organizowanych przez publiczne i niepubliczne szkoły i placówki, do których uczęszczają, inne niż dom wczasów dziecięcych, w którym przebywają.

2. Okres pobytu wychowanka w domu wczasów dziecięcych nie może być krótszy niż 5 dni i dłuższy niż 12 tygodni. Do liczby dni pobytu wychowanka w domu wczasów dziecięcych wlicza się dzień przyjazdu i dzień wyjazdu wychowanka.

§ 74. 1. Dom wczasów dziecięcych zapewnia wychowankom całodobową opiekę.

2. Pora nocna w domu wczasów dziecięcych trwa od godziny 22.00 do godziny 6.00.

3. Opieka w porze nocnej jest sprawowana w sposób zapewniający nadzór nad wychowankami i ich bezpieczeństwo.

4. Opiekę w porze nocnej sprawuje wychowawca. W uzasadnionych przypadkach opiekę w porze nocnej może sprawować osoba niebędąca wychowawcą wyznaczona przez dyrektora domu wczasów dziecięcych.

§ 75. 1. Podstawową formą organizacyjną pracy z wychowankami w domu wczasów dziecięcych jest grupa wychowawcza.

2. Liczbę wychowanków w grupie wychowawczej określa dyrektor domu wczasów dziecięcych w uzgodnieniu z organem prowadzącym dom wczasów dziecięcych.

3. Liczba wychowanków w grupie wychowawczej obejmującej wyłącznie wychowanków wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania odpowiada liczbie uczniów w oddziale dla uczniów z określonym rodzajem niepełnosprawności szkoły specjalnej określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 111 ustawy.

4. Dopuszcza się tworzenie grup wychowawczych integracyjnych, w których liczba wychowanków wynosi nie więcej niż 20, w tym nie więcej niż 5 wychowanków z niepełnosprawnością.

5. Grupą wychowawczą opiekuje się wychowawca.

§ 76. 1. Wychowankowie przebywający w domu wczasów dziecięcych spełniają obowiązek szkolny lub obowiązek nauki przez uczęszczanie do szkoły funkcjonującej w domu wczasów dziecięcych lub do szkoły poza domem wczasów dziecięcych.

2. Po zakończeniu pobytu wychowanka w domu wczasów dziecięcych dyrektor domu wczasów dziecięcych przekazuje pisemną informację o bieżących ocenach uzyskanych przez wychowanka i jego zachowaniu:

- 1) dyrektorowi szkoły, w której wychowanek realizuje obowiązek szkolny lub obowiązek nauki;
- 2) rodzicom wychowanka.

§ 77. Dom wczasów dziecięcych prowadzi działalność przez cały rok kalendarzowy. W organizacji pracy domu wczasów dziecięcych nie przewiduje się ferii szkolnych.

Rozdział 7

Przepisy wspólne

§ 78. Placówka, realizując swoje zadania, respektuje prawa wychowanków oraz kieruje się zasadami:

- 1) poszanowania godności wychowanka;
- 2) poszanowania prywatności wychowanka;
- 3) przyjaznej komunikacji z wychowankiem;
- 4) wspierania kreatywnej aktywności wychowanka;
- 5) odpowiedzialności wychowanka za swoje postępowanie;
- 6) współodpowiedzialności nauczycieli i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w placówce za rozwijanie możliwości psychofizycznych wychowanka;
- 7) kreatywności podejmowanych działań;
- 8) otwartości na środowisko lokalne.

§ 79. Placówka przy realizacji zadań współpracuje ze środowiskiem lokalnym oraz, w zależności od potrzeb, z organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

§ 80. 1. Szczegółową organizację zajęć w danym roku szkolnym określa arkusz organizacji placówki opracowany przez dyrektora placówki w terminie do dnia 21 kwietnia danego roku.

2. Arkusz organizacji placówki, po zaopiniowaniu przez kuratora oświaty zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 12 ustawy, jest zatwierdzany przez organ prowadzący placówkę w terminie do dnia 29 maja danego roku.

3. W arkuszu organizacji placówki określa się w szczególności:

- 1) liczbę pracowników placówki, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze;
- 2) liczbę godzin zajęć edukacyjnych finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący placówkę;
- 3) liczbę godzin zajęć prowadzonych przez poszczególnych nauczycieli i wychowawców.

4. W arkuszu organizacji szkolnego schroniska młodzieżowego określa się w szczególności:

- 1) okres działalności szkolnego schroniska młodzieżowego;
- 2) liczbę pracowników szkolnego schroniska młodzieżowego;
- 3) liczbę miejsc noclegowych w szkolnym schronisku młodzieżowym;
- 4) liczbę wykorzystanych miejsc noclegowych w poprzednim roku szkolnym;
- 5) planowaną liczbę miejsc noclegowych dla dzieci i młodzieży w danym roku szkolnym.

§ 81. Zadania placówki realizują odpowiednio nauczyciele, wychowawcy i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju prowadzonych zajęć oraz inni pracownicy.

§ 82. 1. Placówka może współpracować z wolontariuszami.

2. Dyrektor placówki informuje wolontariusza o specyfice działalności placówki i konieczności zachowania tajemnicy w sprawach dotyczących wychowanków placówki.

3. Dyrektor placówki zawiera z wolontariuszem porozumienie.

4. Wolontariusz wykonuje zadania określone w porozumieniu we współpracy z osobami, o których mowa w § 81, i pod nadzorem dyrektora placówki lub wyznaczonej przez niego osoby.

§ 83. 1. Rodzice dzieci i młodzieży przebywających w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych oraz ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych wnoszą opłatę za posiłki w stołówce ośrodka równą wysokości kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie.

2. Rodzice dzieci i młodzieży przebywających w bursie wnoszą opłatę za:

- 1) posiłki w stołówce bursy równą wysokości kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie;
- 2) zakwaterowanie w bursie w wysokości do 50% kosztu utrzymania miejsca; do kosztu tego nie wlicza się wynagrodzeń pracowników i wydatków pochodnych od tych wynagrodzeń.

3. Rodzice dzieci i młodzieży przebywających w domu wczasów dziecięcych wnoszą opłatę za:

- 1) posiłki w stołówce domu wczasów dziecięcych równą wysokości kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie;
- 2) zakwaterowanie w domu wczasów dziecięcych w wysokości nie wyższej niż koszt utrzymania miejsca.

4. Wysokość opłat za posiłki, o których mowa w ust. 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 1, oraz termin i sposób wnoszenia tych opłat ustala dyrektor placówki w uzgodnieniu z organem prowadzącym placówkę.

5. Wysokość opłat za zakwaterowanie, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2, oraz termin i sposób wnoszenia tych opłat ustala organ prowadzący odpowiednio bursę lub dom wczasów dziecięcych.

6. Opłaty, o których mowa w ust. 2 i 3, nie mogą przekraczać łącznie 25% wysokości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, 1504 i 2461).

7. Jeżeli dziecko z uzasadnionych powodów nie mogło przebywać w placówce, opłaty, o których mowa w ust. 1–3, wnosi się w wysokości proporcjonalnej do czasu faktycznego pobytu dziecka.

8. Organ prowadzący placówkę może zwolnić rodziców z całości lub części opłat, o których mowa w ust. 1–3:

- 1) w przypadku szczególnie trudnej sytuacji materialnej rodziny, w szczególności gdy dochód na osobę w rodzinie nie jest większy niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 2) w szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych.

9. Organ prowadzący placówkę może upoważnić do udzielania zwolnień, o których mowa w ust. 8, dyrektora placówki.

§ 84. 1. Wysokość opłat od osoby za dobę za korzystanie z miejsc noclegowych w szkolnym schronisku młodzieżowym przez dzieci, młodzież i ich opiekunów ustala, na wniosek dyrektora szkolnego schroniska młodzieżowego, organ prowadzący szkolne schronisko młodzieżowe, uwzględniając warunki, jakimi dysponuje dane szkolne schronisko młodzieżowe.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, nie mogą przekraczać 3% wysokości przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w § 83 ust. 6.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

§ 85. 1. Arkusz organizacji młodzieżowego ośrodka wychowawczego na rok szkolny 2022/2023 dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego dostosuje do przepisów rozporządzenia w terminie 5 dni roboczych od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

2. Dostosowany arkusz organizacji, o którym mowa w ust. 1, dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego przekazuje organowi prowadzącemu młodzieżowy ośrodek wychowawczy. Organ prowadzący, po zaopiniowaniu arkusza organizacji przez kuratora oświaty zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 12 ustawy, zatwierdza zmiany w arkuszu organizacji w terminie 10 dni roboczych od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

3. Opinia kuratora oświaty, o której mowa w ust. 2, jest wydawana w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania od organu prowadzącego młodzieżowy ośrodek wychowawczy dostosowanego arkusza organizacji, o którym mowa w ust. 1.

§ 86. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.⁴⁾

Minister Edukacji i Nauki: *wz. D. Piontkowski*

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (Dz. U. poz. 1606, z 2021 r. poz. 911 i 1599 oraz z 2022 r. poz. 1782), które utraciło moc z dniem 1 marca 2023 r. zgodnie z art. 415 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700 oraz z 2023 r. poz. 289).